

Datum van
inontvangstneming

:

10/01/2025

Zaak C-807/24**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

21 november 2024

Verwijzende rechter:

Nejvyšší soud (Tsjechië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 oktober 2024

Verzoekende partij in eerste aanleg:

N.K.

Verwerende partij in eerste aanleg:

Blue Style a.s.

BESLISSING

De Nejvyšší soud (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Tsjechië; hierna: „NS”) [OMISSIS] heeft in de zaak van verzoekster **N.K.** [OMISSIS] tegen verweerster **Blue Style a.s.**, gevestigd te Praag 1, [OMISSIS] inzake een betaling ten bedrage van 99 310 Tsjechische kroon (CZK), vermeerderd met nevenvorderingen, die aanhangig is voor de Obvodní soud pro Prahu 1 (rechter in eerste aanleg Praag, Tsjechië) [OMISSIS], bij de behandeling van het door verweerster ingestelde cassatieberoep tegen de uitspraak van de Městský soud v Praze (rechter in tweede aanleg Praag, Tsjechië) van 23 maart 2023 [OMISSIS], beslist:

- I. [OMISSIS] [schorsing van de behandeling]
- II. De NS **verzoekt** het Hof overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:
 - 1) Is een organisator van pakketreizen of een doorverkoper in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig artikel 5, lid 1, onder f), van richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november

2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van verordening (EG) nr. 2006/2004 en van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van richtlijn 90/314/EEG van de Raad (hierna: „richtlijn 2015/2302”), gehouden om reizigers die onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie en andere reizigers op dezelfde wijze en in dezelfde mate te informeren?

2) Wordt inbreuk gemaakt op de informatieverplichting van artikel 5, lid 1, onder f), van voornoemde richtlijn wanneer een organisator van pakketreizen of een doorverkoper reizigers die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie algemene informatie verstrekt betreffende paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum, door te verwijzen naar de internetsite van de vertegenwoordiging van dat land?

3) Is het feit dat een pakketreisovereenkomst is gesloten kort voor het geplande aanvangstijdstip van de pakketreis, in casu minder dan 48 uur van tevoren, relevant voor de reikwijdte van voornoemde informatieverplichting jegens reizigers die geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie?

Motivering

Feiten en procedure voor de Tsjechische rechterlijke instanties

- 1 In de onderhavige zaak heeft verzoekster verweerster onder meer verzocht om vergoeding van schade ten bedrage van 69 310 CZK, vermeerderd met nevenvorderingen, die is ontstaan als gevolg van een inbreuk op de verplichting van § 252[8], lid 1, van de zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (wet nr. 89/2012, burgerlijk wetboek), zoals gewijzigd (hierna: „o.z.”). Verzoekster heeft aangevoerd dat zij met verweerster, die in dat verband werd vertegenwoordigd door reisbureau Invia.cz a.s. op grond van een volmacht, een overeenkomst inzake een pakketreis heeft gesloten. Deze overeenkomst had betrekking op de pakketreis naar Marsa Alam in Egypte die van 27 mei 2021 tot en met 6 juni 2021 zou worden georganiseerd ten behoeve van verzoekster en twee medereizigers, die allen Belarussische onderdanen zijn. Hoewel verzoekster daar uitdrukkelijk om heeft verzocht, heeft de verkoper van de pakketreis verzoekster er niet van in kennis gesteld dat zij in het bezit diende te zijn van een geldig visum. Op de geplande datum van vertrek, namelijk op 27 mei 2021 om 1.10 uur, hebben verzoekster en haar twee medereizigers geen toestemming gekregen om aan boord te gaan van het vliegtuig omdat zij niet in het bezit waren van een geldig visum voor binnenkomst in Egypte. Volgens verzoekster heeft verweerster, doordat zij heeft verzuimd om deze visumplicht onder de aandacht te brengen, inbreuk gemaakt op de verplichting van § 2528, lid 1, onder e), o.z. en § 9a, lid 2, onder f), van de zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu (wet nr. 159/1999 betreffende bepaalde voorwaarden voor de verrichting van

economische activiteiten en de uitoefening van bepaalde activiteiten in de toeristische sector), zoals gewijzigd (hierna: „wet op het toeristenverkeer”).

- 2 De rechter in eerste aanleg heeft verweerster bij uitspraak van 14 juli 2022 [OMISSIS], in de bewoordingen van de beslissing tot rectificatie van 23 mei 2023, [OMISSIS] veroordeeld tot betaling aan verzoekster van voornoemd bedrag, vermeerderd met de verschuldigde vertragingsrente (daarnaast heeft deze rechter verweerster veroordeeld tot betaling aan verzoekster van 7 000 CZK, vermeerderd met vertragingsrente, als vergoeding voor de immateriële schade die verzoekster door de verbruide vakantie heeft opgelopen – op dat bedrag heeft de cassatieberoepsprocedure evenwel geen betrekking).
- 3 Op het door verweerster ingestelde hogere beroep heeft de rechter in tweede aanleg de uitspraak van de rechter in eerste aanleg bevestigd bij uitspraak van 23 maart 2023 [OMISSIS].
- 4 De appelrechter heeft zich gebaseerd op de feitelijke vaststellingen van de rechter in eerste aanleg over het feit dat op 25 mei 2021 tussen verzoekster, als klant, en verweerster, als reisbureau, een op het internet door Invia.cz bemiddelde reisovereenkomst is gesloten die tot doel had om verweerster ertoe te verplichten om in het tijdvak van 27 mei 2021 tot en met 6 juni 2021 voor verzoekster een pakketreis inclusief accommodatie voor drie personen naar Marsa Alam in Egypte te organiseren. Op de datum van vertrek, dat gepland stond op 27 mei 2021 om 1.10 uur, hebben verzoekster en haar twee medereizigers geen toestemming gekregen om aan boord te gaan van het vliegtuig omdat in hun paspoort geen geldig visum voor binnenkomst in Egypte was opgenomen. De voorwaarden voor deelneming aan de pakketreis waren die van Invia.cz en vormden een integrerend onderdeel van de gesloten reisovereenkomst. Overeenkomstig artikel 4.1 van deze voorwaarden is de klant gehouden om de relevante informatie over de binnenkomst op de gekozen plaats van bestemming te controleren en dient hij de geldende visumformaliteiten van te tevoren zelf te regelen, wat bij het sluiten van overeenkomsten onder de aandacht wordt gebracht. Daarbij wordt tevens gewezen op de paspoortverplichtingen. Daarnaast heeft de rechter in eerste aanleg vastgesteld dat verzoekster, alvorens voor de gekochte pakketreis te betalen, de visumverplichtingen telefonisch heeft gecontroleerd met de doorverkoper en dat aan haar is meegedeeld dat zij slechts „een paspoort en een [PCR covid-]test” nodig had. Ten tijde van de ondertekening van de overeenkomst was de doorverkoper bekend met de nationaliteit van de reizigers en met het land van afgifte van hun paspoort (Belarus). Op 25 mei 2021 is aan verzoekster per e-mail een pakketreisovereenkomst toegestuurd, vergezeld van een bijlage met verweersters algemene voorwaarden en algemene informatie. In artikel 6, lid 6.5., van de genoemde voorwaarden wordt aan de reiziger geadviseerd om voorafgaand aan het vertrek de voorwaarden voor binnenkomst op de plaats van bestemming te controleren, om in voorkomend geval rekening te houden met de informatie op de website van de Ministerstvo zahraničí České republiky (ministerie van Buitenlandse Zaken, Tsjechië) of met die welke te vinden is in de diplomatieke vertegenwoordigingen en om in voorkomend geval contact met verweerster op te

nemen op het e-mailadres b2c@blue-style.cz of op het telefoonnummer 226 036 290. Verweersters website geeft aan dat reizigers met een reisdocument dat niet is afgegeven door de Tsjechische Republiek contact met CK Blue Style dienen op te nemen om in kennis te worden gesteld van de geldende paspoort- en visumverplichtingen of de voorwaarden voor binnenkomst in Egypte.

- 5 De appelrechter heeft zijn beslissing aldus gemotiveerd dat het in het kader van de visumplicht in de onderhavige zaak voor verzoekster niet zozeer van belang was dat zij een visum voor binnenkomst in Egypte diende te hebben (zoals is aangetoond wist verzoekster dat) maar dat verzoekster en haar medereizigers, als Belarussische onderdanen, anders dan Tsjechische onderdanen, dat visum reeds dienden te verkrijgen alvorens Tsjechië te verlaten. Dat was van wezenlijk belang, zowel in het kader van verzoeksters besluit om een overeenkomst te sluiten over een pakketreis die amper twee dagen later van start zou gaan als vanuit het oogpunt van de mogelijkheid om daadwerkelijk op reis te gaan, zodat op zijn minst juist deze informatie over de visumplicht, om nuttig en niet louter formeel van aard te zijn, aan verzoekster had moeten worden bezorgd (voorafgaand aan de sluiting van de overeenkomst en vervolgens bij de bevestiging van verzoeksters deelneming aan de reis).
- 6 Verzoekster is er evenwel niet op duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende wijze van in kennis gesteld dat zij een visum voor binnenkomst in Egypte diende te verkrijgen alvorens Tsjechië te verlaten. Noch voorafgaand aan de sluiting van de reisovereenkomst (in het kader van de precontractuele informatieverplichting van § 2524, lid 1, o.z.) noch later, namelijk bij de bevestiging van verzoeksters deelneming aan de pakketreis in overeenstemming met § 2528, lid 1, o.z., is die informatie verstrekt op de genoemde wijze.
- 7 De informatie is niet specifiek vermeld in de bij de overeenkomst gevoegde documenten (de algemene voorwaarden, verweersters algemene informatie en de deelnemingsvoorwaarden van Invia.cz) en is evenmin doorgegeven in de e-mail- en telefoongesprekken die tot aan het begin van de reis zijn gevoerd tussen enerzijds verzoekster en haar medereizigers en anderzijds Invia.cz en verweester. Voorafgaand aan de sluiting van de overeenkomst is verzoekster er in algemene termen toe opgeroepen om de visumverplichtingen voor binnenkomst in Egypte te controleren en is haar meegedeeld dat nadere informatie beschikbaar was op de website www.mzv.cz alsook op die van de diplomatieke vertegenwoordiging van Egypte in Tsjechië. Vervolgens (na de sluiting van de overeenkomst) zijn haar documenten toegezonden via welke zij naar die website kon „doorklikken”. Naar het oordeel van de appelrechter was een dergelijke voorlichting niet „duidelijk, begrijpelijk en in het oog springend”, met name omdat een medewerker van Invia.cz tijdens een telefoongesprek, in antwoord op een vraag over deze specifieke pakketreis, één van verzoeksters medereizigers ervan in kennis heeft gesteld dat zij alleen „een mondkapje, een paspoort, documenten en een PCR-covid-test” nodig had om aan de pakketreis te kunnen deelnemen en daarbij niet is gewezen op de geldende visumplicht. Volgens de appelrechter heeft deze informatie bij verzoekster en haar medereizigers kennelijk de indruk gewekt dat

zij alle voorwaarden voor de pakketreis hadden gecontroleerd en dat zij derhalve ook hadden voldaan aan de verplichting tot het controleren van de aan de binnenkomst in Egypte verbonden visumverplichtingen.

- 8 De appelrechter heeft geoordeeld dat verweersters bewering dat het niet billijk zou zijn om van haar te verlangen dat zij voor deelnemers aan pakketreizen uit om het even welk land informatie over de visumplicht voor alle landen ter wereld vaststelt in het onderhavige geval ongegrond en onredelijk is, met name ook omdat het ging om een pakketreis naar Egypte, een land met een diplomatieke vertegenwoordiging in Tsjechië waar verweerster overigens regelmatig pakketreizen organiseert (aangezien verweerster verzoekster heeft doorverwezen naar de diplomatieke vertegenwoordiging om informatie over het visum op te vragen, staat vast dat verweerster zelf ook in de gelegenheid was om de relevante informatie bij die vertegenwoordiging op te vragen). Bovendien heeft verweerster zelf herhaaldelijk aangegeven dat verzoekster via een specifiek telefoonnummer contact met haar kon (of moest) opnemen om de visuminformatie te verkrijgen. Daaruit volgt dat verweerster in staat was om de specifieke informatie over het visum op te vragen maar dat zij deze niet proactief aan verzoekster heeft verstrekt, hoewel zij er uiterlijk op het tijdstip van sluiting van de overeenkomst van in kennis is gesteld dat verzoekster en haar medereizigers Belarussische onderdanen zijn.
- 9 De appelrechter heeft benadrukt dat de wettelijke regeling van de informatieverplichting van de o.z. en die van de wet op het toeristenverkeer onderling met elkaar verbonden zijn. De relevante bepalingen zijn in beide wetten opgenomen in het kader van de omzetting van richtlijn 2015/2302. De appelrechter heeft evenmin ingestemd met de bewering dat de verplichting tot het meedelen van de visumverplichtingen overeenkomstig de wet op het toeristenverkeer of overeenkomstig § 2528, lid 1, onder e), o.z. alleen geldt voor onderdanen van de Europese Economische Ruimte (of, in voorkomend geval, alleen voor onderdanen van de lidstaten). Uit de geldende bepalingen van zowel de o.z. als de wet op het toeristenverkeer volgt niet dat de reikwijdte van de informatieverplichting beperkt is tot bepaalde groepen van klanten [in tegenstelling tot de eerdere tekst van de genoemde wet, waarvan § 10, lid 1, onder i), in de versie die van kracht was tot 1 juli 2018, de reisbureaus verplichtte om alleen Tsjechische onderdanen in kennis te stellen van de geldende paspoort- en visumverplichtingen].
- 10 Naar het oordeel van de appelrechter vloeit een dergelijke beperking van de informatieverplichting tot alleen reizigers die onderdaan zijn van bepaalde landen evenmin voort uit richtlijn 2015/2302. Overeenkomstig deze richtlijn moet ervoor worden gezorgd dat organisatoren en doorverkopers voldoen aan de informatieverplichting jegens de reizigers (zie artikel 5, lid 1, van richtlijn 2015/2302). Daarbij zij opgemerkt dat in artikel 3, punt 6, van de richtlijn onder reiziger wordt verstaan iedere persoon die, binnen het toepassingsgebied van deze richtlijn, een overeenkomst wenst te sluiten of die er op grond van een gesloten overeenkomst recht op heeft te reizen. Noch uit deze bepalingen noch uit de

overwegingen van de richtlijn volgt dat de bescherming en de rechten van reizigers (met inbegrip van het recht op informatie) beperkt zijn tot onderdanen van de lidstaten. Hieruit blijkt wederom dat is afgeweken van de vroegere regeling van de ingetrokken richtlijn 90/314/EEG, waarvan artikel 4 enkel voorzag in de verplichting tot het verstrekken van informatie over de geldende paspoort- en visumverplichtingen aan onderdanen van de lidstaten.

- 11 Verweerster heeft tegen deze uitspraak van de appelrechter cassatieberoep ingesteld. Zij heeft aangevoerd dat de appelrechter tot de onjuiste slotsom is gekomen dat de hierboven beschreven verplichting tot het verstrekken van informatie over de visumplicht ook geldt ten overstaan van onderdanen van derde landen (en dus niet alleen voor onderdanen van lidstaten).
- 12 Volgens verweerster geldt de informatieverplichting van § 2528, lid 1, onder e), o.z. en § 9a, lid 2, onder f), van de wet op het toeristenverkeer niet voor onderdanen van alle landen ter wereld maar alleen jegens onderdanen van de Europese Economische Ruimte.
- 13 Het voorlichten van onderdanen uit alle landen ter wereld gaat verweersters mogelijkheden (en die van elke gemiddelde concurrent in de toeristische sector) objectief te boven.
- 14 Een dergelijke verplichting zou voor verweerster of andere reisbureaus een onevenredige last vormen, en het zou niet billijk zijn om van verweerster te verlangen zich daaraan te houden.
- 15 Verweerster heeft aangegeven dat zij zich bij de nakoming van haar informatieverplichting heeft laten leiden door de uitlegging van de Ministerstvo pro místní rozvoj (ministerie van regionale ontwikkeling, Tsjechië), volgens welke de onderzochte informatieverplichting aldus moet worden opgevat dat zij uitsluitend betrekking heeft op de landen van de Europese Economische Ruimte. Het is namelijk niet mogelijk om aan een Tsjechisch reisbureau de verplichting op te leggen om bijvoorbeeld de visumvoorwaarden voor Indonesische onderdanen vast te stellen, gelet op het feit dat dergelijke informatie objectief gezien niet kan worden opgevraagd omdat in Tsjechië niet eens diplomatieke kantoren van alle landen ter wereld te vinden zijn. Volgens verweerster volstaat het om informatiezoekende reizigers in dat verband te verwijzen naar de betreffende diplomatieke vertegenwoordiging.
- 16 Volgens verweerster is voornoemde uitlegging in overeenstemming met die welke wordt gehanteerd in de Europese Unie, waarbij het doel van richtlijn 2015/2302, namelijk de bescherming van de belangen van de burgers en de lidstaten van de Unie, in het middelpunt wordt geplaatst. Deze doelstelling vloeit voort uit het Verdrag betreffende de Europese Unie, aangezien richtlijn 2015/2302, als handeling van afgeleid Unierecht, is gebaseerd op de beginselen van het primaire recht. Volgens verweerster kan deze conclusie bijvoorbeeld ook worden afgeleid uit het feit dat in het Verdrag betreffende de Europese Unie, dat tot doel heeft om

de rechten van de burgers van de Unie te beschermen, is bepaald dat het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit van artikel 18 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie alleen van toepassing is op onderdanen van de lidstaten.

17 Aangezien de Tsjechische wetgeving strekt tot omzetting van richtlijn 2015/2302, heeft verweerster de rechter verzocht om het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Zijn in de Unie gevestigde organisatoren van pakketreizen overeenkomstig artikel 5, lid 1, onder f), van richtlijn 2015/2302 gehouden om reizigers die geen onderdaan zijn van een lidstaat en die reizen naar een land buiten de Unie op dezelfde wijze en in dezelfde mate te informeren?

2. Wordt inbreuk gemaakt op de informatieverplichting van artikel 5, lid 1, onder f), van richtlijn 2015/2302[2] wanneer een organisator van een pakketreis reizigers die geen onderdaan zijn van een lidstaat en die reizen naar een land buiten de Unie [slechts] in algemene termen in kennis stelt van de paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied, namelijk door in dat verband te verwijzen naar de internetsite van de diplomatieke vertegenwoordiging van dat land?

3. Indien sommige landen ter wereld geen algemene informatie over de paspoort- en visumverplichtingen verstrekken, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied, mag een reisorganisator dan weigeren om een pakketreis te verkopen aan een persoon die geen onderdaan is van een lidstaat en die reist naar een land buiten de Unie?

4. Indien sommige landen ter wereld nalaten om op gemakkelijk toegankelijke wijze (bijvoorbeeld in elektronische vorm) algemene informatie te verstrekken over de geldende paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied, mag een organisator van pakketreizen dan weigeren om een dergelijke reis te verkopen aan een persoon die geen onderdaan is van een lidstaat en die reist naar een land buiten de Unie, op grond dat deze informatie objectief gezien pas kan worden verkregen na het overwinnen van buitengewone moeilijkheden?

5. Indien sommige landen ter wereld nalaten om op gemakkelijk toegankelijke wijze (bijvoorbeeld in elektronische vorm) algemene informatie te verstrekken over de geldende paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten

op gezondheidsgebied, mag een organisator van pakketreizen de verkoop van een dergelijke reis aan een persoon die geen onderdaan is van een lidstaat en die reist naar een land buiten de Unie er dan van afhankelijk stellen dat die persoon instaat voor de kosten voor het verkrijgen van de informatie van artikel 5, lid 1, onder f), van richtlijn 2015/2302?

- 18 In haar antwoord op het cassatieberoep heeft verzoekster wederom aangegeven dat verweerster de informatieverplichting van § 2528 o.z. niet is nagekomen, aangezien zij heeft verzuimd om haar voorafgaand aan de reis op duidelijke en begrijpelijke wijze te informeren over de geldende paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied, wat ertoe heeft geleid dat zij niet aan de door haar gekochte pakketreis heeft kunnen deelnemen. Verzoekster is het er met de appelrechter over eens dat verweerster niet aan de informatieverplichting van § 2528 o.z. kon voldoen door eenvoudigweg te verwijzen naar de website van de diplomatieke vertegenwoordiging. Aan deze verplichting kon slechts worden voldaan door verzoekster ervan in kennis te stellen dat zij, als houdster van een Belarussisch paspoort die vanuit Tsjechië naar Egypte wilde reizen, een visum van de Egyptische ambassade in Praag diende te verkrijgen alvorens naar de gekozen bestemming te vertrekken, wat verweerster evenwel niet heeft gedaan.

II.

Relevante bepalingen van nationaal recht

- 19 In § 2521, lid 1, o.z. is bepaald dat een organisator zich er door het sluiten van een pakketreisovereenkomst toe verbindt om een dergelijke reis voor de klant te organiseren en dat de klant zich er uit hoofde van een dergelijke overeenkomst toe verbindt om de volledige prijs van de reis te voldoen.
- 20 In § 2521, lid 1, o.z. is bepaald dat een pakketreis bestaat in gekoppelde reisarrangementen in de zin van de wet op het toeristenverkeer.
- 21 In § 2523, lid 1, o.z. is bepaald dat een persoon wordt geacht een organisator te zijn wanneer hij aan het publiek of aan een groep personen de mogelijkheid biedt om deel te nemen aan een pakketreis en daarbij optreedt als handelaar en dat dit ook geldt wanneer hij optreedt via een derde. Een handelaar wordt tevens geacht een organisator te zijn wanneer hij overeenkomstig de wet op het toeristenverkeer gegevens over een klant doorverkoopt aan een andere handelaar.
- 22 In § 2528, lid 1, onder e), o.z. is bepaald dat een organisator in het kader van de bevestiging van de deelneming aan een pakketreis algemene informatie verstrekt over de geldende paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied.

- 23 In § 1, lid 1, van de wet op het toeristenverkeer is bepaald dat deze wet strekt tot omzetting van de relevante bepalingen van Unierecht inzake pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen en a) de voorwaarden voor het aanbieden en verkopen van dergelijke reizen en het optreden als tussenpersoon, b) de omvang van de bescherming van de klant bij het faillissement van een reisbureau en c) de uitoefening van het overheidsbestuur in de toeristische sector regelt.
- 24 In § 2, lid 1, van de wet op het toeristenverkeer is bepaald dat een handelaar wordt geacht een reisbureau te exploiteren wanneer hij op grond van een passende overheidsvergunning (concessie) reisarrangementen mag combineren tot een pakketreis, dergelijke reizen mag aanbieden en verkopen overeenkomstig § 1b, lid 1, of overeenkomstig § 1c, lid 1, mag optreden als tussenpersoon voor gekoppelde reisarrangementen.
- 25 In § 4, lid 1, van de wet op het toeristenverkeer is bepaald dat een persoon wordt geacht een klant te zijn wanneer hij met een reisbureau een pakketreisovereenkomst of een overeenkomst inzake gekoppelde reisarrangementen wil sluiten, een dergelijke overeenkomst sluit of een dergelijke overeenkomst voor zichzelf heeft laten sluiten of heeft overgenomen van een ander.
- 26 In § 9a, lid 2, onder f), van de wet op het toeristenverkeer is bepaald dat, voor zover dit relevant is voor de betreffende pakketreis, een doorverkoper (een persoon die bemiddelt bij de verkoop van reisarrangementen) informatie verstrekt over de geldende paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied.
- 27 In § 9a, lid 6, van de wet op het toeristenverkeer is bepaald dat de informatie van leden 1 en 2 van deze wet op duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende wijze wordt meegedeeld. Indien deze informatie schriftelijk wordt meegedeeld, moet zij [gemakkelijk] leesbaar zijn.
- 28 De genoemde bepalingen strekken tot omzetting van de relevante bepalingen van Unierecht inzake pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen.

III.

Toepasselijke Unierechtelijke bepalingen

- 29 De onderzochte problematiek wordt beheerst door richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van verordening (EG) nr. 2006/2004 en van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van richtlijn 90/314/EEG van de Raad (hierna: „richtlijn 2015/2302”).

- 30 Overeenkomstig overweging 28 van richtlijn 2015/2302 dienen de organisatoren algemene informatie betreffende de in het land van bestemming geldende visumplicht te verstrekken. Informatie over de termijn die bij benadering nodig is voor het verkrijgen van een visum, kan worden verstrekt in de vorm van een verwijzing naar officiële informatie van het land van bestemming.
- 31 Overeenkomstig artikel 3, punt 6, van richtlijn 2015/2302 wordt onder „reiziger” verstaan iedere persoon die, binnen het toepassingsgebied van deze richtlijn, een overeenkomst wenst te sluiten of die er op grond van een gesloten overeenkomst recht op heeft te reizen.
- 32 Overeenkomstig artikel 3, punt 8, van richtlijn 2015/2302 wordt onder „organisator” verstaan een handelaar die pakketreizen samenstelt en deze rechtstreeks dan wel via of samen met een andere handelaar verkoopt of te koop aanbiedt, of de handelaar die de gegevens van de reiziger aan een andere handelaar overdraagt overeenkomstig punt 2, onder b), v).
- 33 Overeenkomstig artikel 3, punt 9, van richtlijn 2015/2302 wordt onder „doorverkoper” verstaan een handelaar, anders dan de organisator, die pakketreizen verkoopt of te koop aanbiedt die door de organisator zijn samengesteld.
- 34 Overeenkomstig artikel 5, punt 1, onder f), van richtlijn 2015/2302 verstrekt de organisator en, in voorkomend geval, de doorverkoper de reiziger algemene informatie betreffende paspoort- en visumverplichtingen in het land van bestemming, waaronder de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum en informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied.

IV.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 35 De NS heeft geoordeeld dat het door verweerster ingediende verzoek om een prejudiciële beslissing over de vragen van punt 17, onder 1 en 2, gerechtvaardigd is, omdat aan artikel 5, lid 1, onder f), van richtlijn 2015/2302 geen antwoord kan worden ontleend dat ten aanzien van de gestelde vragen geen ruimte laat voor redelijke twijfel. Daarnaast heeft de NS tevens de derde vraag gesteld, aangezien het antwoord daarop eveneens relevant is voor de beslechting van de onderhavige zaak. Een prejudiciële beslissing is daarentegen niet aan de orde ten aanzien van de vragen van punt 17, onder 3 tot en met 5, aangezien deze vragen niet zijn onderzocht in de onderhavige zaak en de appelrechter daar niet op hoeft te beslissen.
- 36 Naar het oordeel van de verwijzende rechter bieden de relevante bepalingen van Unierecht derhalve geen ondubbelzinnig antwoord op de gestelde vragen (en vormen de bepalingen geen acte clair).

37 De verwijzende rechter heeft evenmin vastgesteld dat het litigieuze vraagstuk al eerder is voorgelegd aan het Hof.

V.

[nationale procedure, datum, plaats, ondertekening] [OMISSIS]

38 [OMISSIS]